

ՎԱԼԻՏԵՅՆ ԻԶԻԻՆ

Պու հաֆթա էրմէնիճէ Աւետարե-
տէ Խրատում, չօծուղարը լայնդըլա
թերպիյէ էթմէյէ մուվաֆֆադ օլմագ-
ըղըն Ալլահն դուտրէթինէ պաղը օլ-
տուղունու հիտս վէ իզրար էթմէք ա-
նայա պապայա ֆարզ օլտուղունտան
պահս էտէրէք, միւթալտաղնա շու
վէճհ իւղրէ տէվամ էտէր: «Պիր չօ-
ծուղուն թերպիյէսինտէ էն պէյիւք
վէ էն միւհիմմ մաստէ՝ դալպի թէճ-
տիտ էտիպ րուհանի հայտթ իհսան
էթմէք օլուպ, պու իսէ մահգա Ալլա-
հն ետապիլէճէյի պիր իշ տիր: Անա
պոպա էվաթընըն թերպիյէ օլմաթը
իչին հէր տիւրիւ դայրէթի էթմէյի
իսէ տէ, օլան դայրէթէր Ալլահա թէ-
վէքըիւլէն, եանի՝ օնուն մուալէնէթի
վէ թէէսսիրինէ կիւվէնէրէք իճրա օ-
լունմալը տըր: Էյլէ իսէ, պիր չօծու-
ղուն թերպիյէսինտէ իշպու էն պէյիւք
վէ էն էլզէմմաթալհաթ, եանի՝ օնուն
գալպիլին րուհանի սուրէթտէ եէնի-
լէնմէսի, Ալլահա մախսուս պիր իշ տիր
տէյիւ ինանան պիր անա պապա, Ալլահ
պու իշ չօծուղուն հէնուղ մասուս օլ-
տուղու վաղըթ տալի իճրա էտէպի-
լիր տէյիւ նիչին մէմուլ էտէմէսին:
Չօղլարըն պուսու մէմուլ էթմէտիլին
սէպէպի՝ եանղըր պիր դըյաստան
իպարէթ տիր: չիւնքի տտէմէրին էք-
սէրիյէ սիննի պիւլուղէ վասլ(չափահաս)
օլտուղտան սօնկրա ինճիլ վաղընը տիյ-
նէմէք վասթթասըյա իմանա կէլտիլի-
նէ նաղարէն, իմանա կէլմէնիլն չարթը
պու տուր տէյիւ դանն օլունտուղուն-
տան, ազլէ պալիլ օլմայան պիր չօ-
ծուղ վաղտան աննայամազ օլտուղու
իչին օնա րուհանի պիր թէէսիր օլա-
մաղ տէյիւ եանղըր դըյաս օլունուր:
Հալ պու քի գալպի թէճտիտ էթմէք
Ալլահա մախսուս պիր քէյիլէթ օլ-
տուղունտան, օնու քէնտի միւրաթը
ալիսի իւղրէ՝ չօծուղուն գալպիլէթի-
նէ կէօրէ վատիթալար դուլլանարագ,
եախօտ վալիտէյինն նիյաղընա նաղա-
րէն պիլա վատիթա, չօծուղուն մասուս,
եանի էն քիւչիւք չաղընտա իճրա էտէ-
պիլիր: Չօղլար պէյլէ հէնուղ մասուս
իքէն Ալլահն րուհու թէէսիրի իլէ
թէճտիտ գըլընարլար տէյիւ ֆարզ էտէ
պիլիլիլ, չիւնքի Ալլահն սէվմէյիպ օ-
նուն էմրինէ իթաթթ էթմէմէք ալա-
մէթլէրի կէօթթարթլէրի պիր վաղըթ
օլունը տուր տէյիւ նէ քէնալէրին նէ
տէ պապալարընն եախօտ անալարը-
նըն իաթթընա կէլիր: Սամուէլ վէ Տի-
միթէոս, պէքի տէ Դաւիթ վէ Դանի-
էլ վէ Յովհաննէս Միլտիլ, պու թարզ

թէճտիտ գըլընարլ տինտար քիմէլէր
իտի տէյիւ մէմուլ օլունապիլիր: Իմ-
տի անա պոպա ինանմալը տըր քի Ալ-
լահ չօծուղարըն քիւչիւք եաղընտա,
տինտար վալիտէյն իլէ «Պէն սիլին
Ալլահնըլ վէ դիւրիւլէթինիլին Ալ-
լահն օլաճաղըմ՝ տէյիւ էթմէյի ահ-
տը օլ չօծուղարըն հաղըր նաղըր տըր:

Աւետարի իչին:

ՅԻՐԱՍԷԹԼԻ ՊԻՐ ԳՍՏԸ

Թարիլի իսա 1850 տէ ճէղայիր-
տէ՝ օն իքի գապիլէ իւղէրինէ հիւ-
քիւմէթ սիւրէն Պուադաս իսմինտէ
պիր Շէյիւ վար իտի: Պու զաթ քէն-
տի հիւքիւմէթ սիւրաիլիւ գապիլէ-
լէրին պիրիսինտէ՝ սաթըք վէ սայքի
Հաղըթի Սիւլէյման կիպի ֆիրասէթ-
լի պիր Դատը վար իտիլին չօղ-
էրտէն իշիթմիլ օլարագ՝ մէրագ է-
տիպ՝ թասհիհ էյլէմէք իչին թէպ-
տիլի գըյաֆէթ օլուպ՝ աթընա պի-
նէրէք եալընըճա օլ գաթընըն պու-
լունտուղու չէհրէ կիթմէյէ եօլա չըգ-
տը: Շէհրին գալիստունա եաղլաշ-
տըղընա՝ սայաղը սադաթ պիր տի-
լէնճի էթմէյինտէն չէքիպ՝ սատագա
իսթէր իտի: Պուադաս օնա պիրաղ
փարայ վէրաի իսէ տէ, օ տահա է-
թէյինի պրագմաղ իտի: Օլ տէմ Շէյիւ
սիւալ էտիպ օնա՝ Տահա նէ իսթէր-
սին, իշթէ սանա փարայ վէրտիմ՝
տէտի: Տիլէնճի շու ճէվապը վէրաի:
'Պէլի փարայ վէրտին ամմա, նօմա՝ գա-
րընտալընա էլինտէն կէլէն եարտըմը
էտէսին տէյիւ թէնպիհ էթմէվմի՝
Շէյիւ 'Սանա նէ էտէպիլիլիմ՝ տէյիւ
սօրտու: Օ պիրի՝ 'Տիլէրիմ քի պէնի
հայլանլարըն սայաղը ալթընտան գուր-
թարասըն՝ տէտի: Շէյիւ 'Նէ թարզ
իլէ՝ տէյիւ սօրտու իսէ, տիլէնճի ճէ-
վապ վէրիպ՝ 'Ալթընն թէրքիսինէ
ալըպ չարըյաստէք կէօթիւրէրէք՝
տէտի: 'Փէք էյի՝ տէտի Շէյիւ. վէ
աթընտան էնիպ՝ օնու թէրքիսինէ ալ-
տը: Չարըյաս էթթիլաիլէրինտէ Պու-
ադաս 'Էնէճէյին էէր պուրտմը՝ տէյիւ
սիւալ էթմի: 'Էվիլէթ՝ ճէվապը ալըպ,
'Էյլէ իսէ էն աշաղը՝ տէտի: 'Սէն էն՝
տէտի տիլէնճի: 'Նիւ չիւն՝ տէյիւ սօր-
տուղունտա, 'Չիւնքի աթպէնիմ տիր՝

տէտի:— 'Աթ սէնին մի. պու նէ՝ տէ
մէք օլտուն՝ 'Նէ տէմէք օալճաղը
աթ պէնիմ մալըմ տըր՝ տէտի տիլէնճի
ճի: 'Հէմ պիլմէվմիլն քի պու չէհիլէ
տէ պիր սաթըք Դատը վար. վէ տալ
վալը օնուն հուղուրունա աշարագմ
աթը պունա վէրէճէք: Շէյիւ, 'Աճայըթ
աթ պէնիմ իքէն՝ սանա նիչին վէրէվմ
ճէք՝ տէտի իսէ, 'Պունուն իչին քմ
Դատը իքիմիլի տէ կէօրաիլիւնտէ է
էլպէթտէ աթ՝ աթա միւհիթաճ օլա չը
նըն տըր տէյէճէք. սէնին աթա իհիթի
աճըն եօգ, պէնիմ իսէ սայաղլարը
սադաթ տըր՝ տէտի տիլէնճի: Շէյիւ
ֆիրքիլնտէն տէտի՝ 'Իշթէ Դատընը
ֆիրասէթինի էօլմէյէ էյի պիր ֆուր
սաթ՝ օլ տէմ տէօնիւպ տիլէնճիլ
տէտի քի՝ 'Հայտէ մահքէմէյէ կիտէ
լիմ, պաղալըմ աթ քիմիլն օլույօր: (Տէվաճ օլունաճաթ)

ՊԻՐ ՄԻԲԻՐՈՆԷԶԻԱԼԸՆԸՆ
ՆՈՒԹԳՈՒ

Պունտան պիր աղ վաղըթ ագտէմ
Պահրը մուաթտէլտէ Միքրօնէդիա թա
պիր օլունան ատալարըն պիրինտէ հայ
լը վաղըթտան պէրու չաղընա պիր Ա-
մէրիգալը Միսիօնար, դալըսը իլէ պէ-
րապէր, ատայը մէղքիւրու թէրք էտէ-
ճէյի էսնատէ, մահալին էէրլի քրիս-
թիանլարը թարաֆընտան հայը քիմէ-
լէր վէտա էթմէք իչին օնլարըն եանը-
նա կէլտիլէր: Չօղլարը Միսիօնար-
լարըն կիթմէսի հաղընտա թէէս-
սիւլէրինի պէյան էյլէտիլքտէն սօնկ-
րա, իչլէրինտէն պիր սարկաւագ սայա-
ղա գալըպ շու սիյաղտա պիր նութգ-
իրաւ էյլէտի: «Միսիօնարըրըղըն
պիլտէն սայըլմասընա հէվիմիլտէ տէ-
րունէն թէէսսիւֆ էտէրիլ: Պաղըլա-
րըմըլ, «Օնլար կիտէրտէ, րուհանիճէ
հայլիմիլ ֆէնա օլուր» էֆքեարընտա
տըր: Պէն պու էֆքեարտա տէյիլիմ:
Դուշլար նաթըլ էտէր: Էքսէրի կէօր-
տիլիւմիւզ պիր քէյիլէթ տիր քի, անա
դուշ, եալըլալար տահա քիւչիւք իքէն,
օնլարը եուվանըն քէնարընա կէթիլիպ
ուչունլար տէյիւ օնլարա ճէսարէթ
վէրմէյէ չաղըլըր: Պատէհու օնլարա
տէսթէք օլարագ, օնլարը եուվանըն
եաֆըլըմը օլտուղու տալըն ուճունա-
տաք կէթիլիպ ուչմաղա, ճէսարէթ էթ-

օլմատըդընը իթթիհատըն նիզամը իւզ-
րէ թէֆրիշ վէ թահգիգ էթտիքտէն
սօնկրա իճապը իգթիզասընա պագ-
սընլար տէյիւ գարար վէրիւմիշ :

13. Գարար վէրիւմիշ քի պիր ճէ-
մաթըն վաիղէ իհթիյաճը օլուպ մի-
նասիպ պիր վաիղ պուլամատըղը հալ-
տէ , տօղրու իթթիհատա միւրա-
ճաթ էթսին , իթթիհատ տախի
պիր մինասիպիւնի պուլմաղա զայրէթ
էյլէսին :

14. Մէրդիֆունտաքի իլմի իւհի
մէթէպի թալէպէլէրինտէն 13 քիշի
նիզամէն մէթէպիւն տէրալէրինի թէք-
միլ էթմիշ օլտուգլարընտան , իթթի-
հատ օնլարը թէֆթիշ էտիպ , օնլար-
տան սէքիզինէ վաղ վէրմէյէ բուխ-
սաթ վէրմիշ :

15. իթթիհատ իլէ իթթիլթտա
պուլունմագ իշիւն հէր պիր ֆիլիսէտէ
պիրէր Հոգաբարձու մէճլիսի օլմասը-
նա գարար վէրիւմիշ :

16. Պիր միւմանաթ զուհուր էթ-
մէտիյի հալտէ , իթթիհատ մէճլիսի-
նին կէլէճէք սէնէ ալաֆրանկա Սեպ-
տեմբերին իլք հաֆթմարնտա Սըվազ-
տա օլմասընա գարար վէրիւմիշ :

17. Սօն մէճլիս տուպա թախսիս
օլունուպ , կէրէք Պատ . Միսիօնար-
լար վէ կէրէք ճէմաթլար թարաֆըն-
տան իթթիհատըն էհէմիլէթի հագ-
գընտա նու թղլար իրատ օլունմուշ :

« Բապալի թաալա իհսան պույուր-
տուն քի » , տէր Սըրր քեթթիպի ,
« Գիլիսէլէր իթթիհատըն մէնֆաթլը
օլտուղունա իսքեթթ օլուպ , Բապալ
քէնտիսի պիր օլտուղու կիպի » քէնտի-
լէր տախի գալպտէն պիր օլմաղա ճէհա
վէ զայրէթ էթսինլէր :

(Մունկուրլուտա Գիլիսէ թէշքիլի
իլէ Չօպան թաղաթիսինին հիքեայէսի
կէլէճէք հաֆթա Աւետարեւրտէ իլան
օլունաճագ տըր :)

ՓՕԼԻԹԻԳԱՅԱ ՏԱՅԻՐ
ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Փետր. 5 Բուլի, վե ֓ետր. 15 Ալաթր. 1871

ՍԹԱՆՊՕԼ

Լա թիւրքի նամ Թրանսըզճա գաղէ-
թանըն սէօղլանէ նաղարէն՝ Սթանպօլ
շէհրին վէ ճիվարլարըն Չապթիէ մահ-
պուստանէլէրինտէ պուլունան գապա-
հաթլըլարըն սայըսը 414 տիւր , Պուն-
լարտան 330ու գապահաթլը օլտուգլա-
րը թէպէյեիւն էթմիշ օլուպ , ճէզալա-
րընը չէքմէքտէ տիրլէր . պագի գալան
84 իւնիւն տալաթը կէօրիւմէքտէ տիր :

— Իզմիրտէն կէլէն մէթուպլարըն
վէրտիլի խապէրէ նաղարէն՝ կէշէնտէ
շէհրի մէղքիւրիւ սէլ պաստըղը էսնա-
տէ չէտիտ փորեաղ ըլւզկետարը էստի-
յինտէն , մէմուլ օլունտուղու գատար
զարար վագի օլմամըշ տըր . հայլը էվ-
լէր սէլտէն երգըմըշ իսէ տէ , առամ
թէլէֆ օլմամըշ :

— Թունա թարաֆլարընտա չէտիտ
սօուգ օլտուղունտան , մէղքիւր չայ
թէքըր տօնմուշ տուր :

— Պապատա եաղընլարընտա Ա-
րապլար տէֆա սյաղա գալպմըշլար
տէյիւ սէյլէնմէքտէ տիր :

— Միրիատա Լիպանան տաղարըն
ճէնուպ թարաֆընտա ելինէ չէքիլէ-
լէր կէօրիւնմէյէ պաշլամըշ : Գէյլիւ-
լէր Հիւքիւմէթ թարաֆընտան վատ
օլունան իւճրէթտէն թահիւք օլունա-
րագ , 10 պին օգդա գատար չէքիլէ
էօլտիւ ըմիւշլէր :

ԻՎՐՈՓԱ

Թրանսատա Միլլէթ մէճլիսի իշիւն
աղա ինթիսաթը կէշէն հաֆթա զար-
ֆընտա առտտէ (րահաթ) պիր հալ-
տէ իճրա օլունտու : Ճիւմհուրլէթ
թարաֆիլիլէրինտէն պաղըլարը պիր
թագըմ քիմնէլէրի աղա ինթիսաթ օ-
լունմագտան մահրում էթմէք իտտա-
աընտան վաղ կէշտիլէրինտէն , սէր-
պէսթ գուրա վէրիւմիշ տիր : Ինթի-
սապըն նէթիճէսի նէ օլտուղու հէ-
նուղ էյիճէ մալիւմ տէյիլ իսէ տէ ,
34 էլալէթտէն 30 ունուլ ինթիսաթ
էյլէտիլի աղալարըն չօղու քիմնէլէր
տէնիլէն էֆքեարտան տըր : Պու իսմ
Ալամանեա իլէ պարըշ վէ եա միէք
միւթէտիլ պիր ճիւմհուրլէթ , եա
տա թանդիմաթ իւզրէ գրալիլէթ իս-
թէյնլէրէ վէրիլիյօր : Լաքին պուն-
լար տախի նէ նաթօլէօնուն նէ տէ օղ-
լունուն գրալ օլմասըն իսթէրլէր :
Ժիւլ-Ֆալր , Կամպէթթա , վէ սօն
միւվագդաթ հիւքիւմէթին պաշգա
աղալարը իշպու ինթիսաթ օլունան
քիմնէլէրին իշինտէ տիրլէր : Եալընըզ
տէօրլթ էյալէթ նաթօլէօն թարաֆլը
աղալար ինթիսաթ էթմիշ տիր : Պու
հալէ նաղարէն իշպու եհնի Միլլէթ
մէճլիսի , Ալամանլարըն սուլհ հագ-
գընտա էթտիլի թէքիլէր հէր նէ
գատար սէրթ իսէ տէ , միւսալէհէյէ
գարար վէրէճէք տիր տէյիւ մէմուլ
օլունուր : Թրանսա էհալիսինին էքսէ-
րիսի մուհարէպէտէն զայլէթ օսանմըշ
տըր , վէ աքքէրճէ մալիւմաթ վէ չօղ-
լուգ ճիհէթի իլէ քէնտիլէրինտէն
իւսթիւն օլան Ալամանլարա զալէպէ
էտէպիլէճէքլէրինի մէմուլ էթմէլէր :

Լաքին Թրանսատա նէ թարղ պիլ
հիւքիւմէթ գօնաճաղը հէնուղ չիւպ
հէլի տիր : Պաղըլար , Օրլէան ֆամիլ-
եալընտան 1830 տան 1848 է տէլ
Թրանսա Գրալը օլան Լուի Ֆիլիքին
թօրնու Գօնթ տը Բարի Թրանսանըն
քիւրսիւր գրալիլէթինէ տալէթ օլու-
նուր տէյիւ մէմուլ էտէրլէր : Պու
կէնճ պէյգատէ էօմիւնիւն պէյիւք
փայընը ինկիլթէրատա կէշիւմիշ օլ-
տուղունտան զայլէթ սէրպէսթ էֆ-
քեարլը պիր զաթ սայլըլը :

— Եէյէճէք խուսուսունտա Բարիլ-
տէ չօղ սըղընթը չէքիլմէքտէ օլտու-
ղունտան , ինկիլթէրատան վէ Պշ-
ճիգատան զախիլէ կէօնտէրմէյէ պէօ-
յիւք գայրէթ օլունույօր :

ԱՄԵՐԻԳԱ

Ճէնէրալ Շէնք իսմինտէ պիր զաթ
եաղընլարտա Մէմալիքի Միւճթէմա-
սը Ամէրիգա տէվլէթի թարաֆըն-
տան ինկիլթէրալա էլի կէօնտէրիլ-
միշ օլուպ , Ամէրիգանըն տախիլի
մուհարէպէսի էսնասընտա Ալապամա
կէմիսինին Ամէրիգալըլարա վէրտիլի
ղիյանլարտան էօթիլ ըլւ մէղքիւր իքի
տէվլէթ պէյնինտէ զուհուրա կէլէն
մարաղանըն թէսլիլէսինէ մախսուս
զայրէթ էթմէքտէ տիր :

— Սօն հալտաթիլէրէ նաղարէն՝ իշպու
Ալապամա մէսէլէսինտէն տօլըլը ինկիլ-
թէրա Տէվլէթի թարաֆընտան Մէմալի-
քի Միւճթէմասը Ամէրիգայա վէրլէճէք
թաղիլին միգտարընը թէրաֆիլ յնտէն սէ-
շիւմիշ 5 էք քիլտէն միւրէքքէպ պիր Գօ-
միսիօնուն գարարընա իհալէ էթմէք թէք-
լիֆինի ինկիլթէրա Տէվլէթի գապուլ
էթմիշ տիր : Գօմիսիօնուն մէղքիւր 10 ա-
ղալըլը թային գըլընմըշ օլուպ , եաղըն-
տա Ամէրիգանըն փայլթաթը օլան վա-
շինկիլ օնտա ճէմ օլունաճաղարը սէյլէն-
մէքտէ տիր :

ՄԱԼ ՖԻՅԱԹԻԱՐԸ

		Ղուրուշ
Գանվէ	100 օգգասը	860—1110
Գալայ	գանձար	960—980
Շէքէր Թօգ	Գանձար	305—320
» քէլլէ	Գանձար (44 օգգա)	340—350
Չէլիք	սանտըզ	205—220
Թէնէքէ	չիֆ սանտըզ	300—305
Սիյան պիպէր	օգգասը	9 1/2—9 3/8
Տէմիր ինկիլիզ	չուպուզ . գանձար	58—60
» »	սոճ	75—80

ԱՄԵՐԻԳԱ ՄԻՍԻՇԱՐԱՐԸ ՇԻՐԲԵԹ ԹԱՐԱՅԵՏԱՆ
Միւլէլիֆի կաղէթա Ե. ՊԼԻՍ

ՍԹԱՆՊՕԼ

ԱՐԱՄԵԱՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՆԵՏԵ
Չազմագծըլար , Յալոքեան խան , նում. 12.